

УДК 595.7(477)

© 2018 В. П. ФЕДОРЕНКО

ДІЯЛЬНІСТЬ ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «УКРАЇНСЬКЕ ЕНТОМОЛОГІЧНЕ ТОВАРИСТВО» ЗА ПЕРІОД З 2013 ПО 2018 рр.

Федоренко, В. П. Діяльність Громадської організації «Українське ентомологічне товариство» за період з 2013 по 2018 рр. *Вісті Харків. ентомол. т-ва*. 2018. Т. XXVI, вип. 1. С. 5–10.

Представлено звіт Президента про діяльність Громадської організації «Українське ентомологічне товариство» впродовж останніх п'яти років.

Ключові слова: ентомологія, наукові дослідження, Україна.

Федоренко, В. П. Деятельность Общественной организации «Украинское энтомологическое общество» в период с 2013 по 2018 гг. *Изв Харьк. энтомол. о-ва*. 2018. Т. XXVI, вып. 1. С. 5–10.

Представлен отчет Президента о деятельности Общественной организации «Украинское энтомологическое общество» в течение 2013–2018 гг.

Ключевые слова: энтомология, научные исследования, Украина.

Fedorenko, V. P. Activities of the Public Organization 'Ukrainian Entomological Society' during 2013–2018. *The Kharkov Entomol. Soc. Gaz.* 2018. Vol. XXVI iss. 1. P. 5–10.

The report of the President on the activities of the Public Organization 'Ukrainian Entomological Society' during 2013–2018 is presented.

Keywords: entomology, scientific researches, Ukraine.

Українське ентомологічне товариство (УЕТ) — громадська організація, створена для об'єднання вчених, фахівців-виробничників й аматорів-ентомологів. Завданнями УЕТ є сприяння організації наукових досліджень з ентомології, публікація їхніх результатів і популяризація знань з ентомології та суміжних дисциплін.

Традиційно у складі УЕТ працюють також фахівці з аранеології. У межах Товариства всі його учасники успішно контактують, плідно співпрацюючи та координуючи свою наукову, просвітницьку та колекціонерську діяльність, сприяючи подальшому розвитку науки про комах у незалежній Україні. Значна увага приділяється роботі з популяризації ентомологічних знань, співпраці у сфері фундаментальних і прикладних досліджень між установами різного підпорядкування та залученню до цих досліджень ентомологів-аматорів.

Діяльність організації почалася у далекому 1949 році. Саме цього року напередодні I Всесоюзної ентомологічної наради група провідних українських ентомологів ініціювала створення Українського відділення Всесоюзного ентомологічного товариства при АН СРСР для координації ентомологічних досліджень в Українській РСР. Першим посаду голови УЕТ обіймав Є. В. Зверезомб-Зубовський (1949–1958 рр.). Другим президентом УЕТ було обрано академіка В. П. Васильєва (1958–1985 рр.). На III з'їзді УЕТ (1985 р.) головою Товариства було обрано члена-кореспондента АН України В. Г. Доліна. У 2004 р. він передчасно пішов з життя й обов'язки Президента наступні три роки виконував професор Й. Т. Покозій. Із серпня 2007 р. УЕТ очолює чинний Президент — академік НААН В. П. Федоренко, обраний на VII з'їзді УЕТ в м. Ніжині.

Звітний період з 2013 по 2018 рр. був складним і насиченим подіями. На початку цього п'ятирічного терміну до складу УЕТ входило 17 відділень: Київське, Харківське, Запорізьке, Івано-Франківське, Волинське, Львівське, Ніжинське, Закарпатське, Уманське, Чернівецьке, Дніпропетровське, Одеське, Білоцерківське, Херсонське, Донецьке, Кримське, Луганське.

На превеликий жаль, у зв'язку з анексією Криму, окупацією Донбасу та військовими діями у східних областях України перервано зв'язок з Кримським, Донецьким і Луганським відділеннями. Багато членів Товариства були змушені залишити свої домівки, але, переселяючись, вони поповнювали лави інших його відділень. Сьогодні частина представників нашої організації залишилася на окупованих територіях і бере участь у роботі УЕТ, не маючи можливості користуватися всіма правами його членів. Ми віримо у відновлення територіальної цілісності України та відродження активної роботи цих відділень.

На даний період активно працюють такі відділення УЕТ: Київське (голова — І. Г. Плющ), Харківське (голова — О. Г. Шатровський), Волинське (голова — О. П. Зінченко), Львівське (голова — В. Б. Різун), Ніжинське (голова — П. М. Шешурак), Закарпатське (голова — В. Г. Рошко), Уманське (голова — Ю. П. Яновський), Чернівецьке (голова — В. О. Гурко), Дніпровське (голова — К. К. Голобородько), Одеське (голова — С. П. Ужєвська), Івано-Франківське (голова — А. Г. Сіренко). На жаль, через певні обставини призупинилася робота Херсонського, Запорізького та Білоцерківського відділень.

Наразі у складі УЕТ зареєстровано 425 осіб. Члени відділень беруть активну участь у науковій, практичній, природоохоронній, освітній і популяризаторській діяльності, читають лекції, публікують статті та монографії, працюють в оргкомітетах місцевих, всеукраїнських і міжнародних конференцій, беруть участь у науково-популярних заходах. Багато членів УЕТ працюють у складі спеціалізованих учених рад, редколегій періодичних наукових видань України та інших держав.

Члени Товариства зростають професійно: багато наших колег захистили за ці п'ять років дисертації. Докторські дисертації захистили К. Б. Сухомлін (2013), Т. Ю. Маркіна (2016), Г. М. Ткаленко (2016), О. О. Стригун (2016) і Т. В. Дудченко (2017). Кандидатські дисертації успішно захистили О. В. Зінченко (2014), Ю. О. Гугля (2014), С. В. Станкевич (2014), Ю. Є. Скрильник (2015), М. О. Калюжна (2015), О. Г. Зубенко (2015), Р. Є. Кривошеєв (2015), О. С. Шевченко (2015), В. В. Вільна (2016), І. О. Бобров (2016), І. М. Соколова (2016), Ю. В. Білецький (2016), К. В. Мартинова (2016), О. О. Варга (2016), С. В. Корнеєв (2016), С. Л. Грабовська (2016), О. О. Сікура (2017), М. О. Грандова (2018), Д. П. Середняк (2018) та інші.

У лютому 2017 р. було проведено позачерговий з'їзд УЕТ з метою реєстрації нової редакції Статуту Товариства для приведення його у відповідність до вимог нового законодавства (Податкового кодексу України, ст. 133, п. 133.4 та Закону України «Про громадські об'єднання»). У квітні 2018 р. процедуру перереєстрації пройшло також Харківське ентомологічне товариство, яке має статус юридичної особи з 1993 р.

У 2016 р. у період між з'їздами відбулася конференція УЕТ. Це була перша міжнародна та четверта всеукраїнська науково-практична конференція «Проблеми сучасної ентомології». Організаторами виступили ГО «Українське ентомологічне товариство», кафедра ентомології та збереження біорізноманіття Ужгородського національного університету (на базі якого проходила конференція) і два ентомологічні відділи Інституту зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України. Заявки на участь надали 177 ентомологів із 28 організацій України. Заочно в конференції взяли участь 58 осіб. Закордонні вчені були представлені трьома організаціями: з Росії — Всеросійським інститутом захисту рослин, м. Санкт-Петербург (4 учасники), Інститутом проблем екології Татарстану, м. Казань (2 учасники) та Сіхоте-Алінським заповідником, м. Терней (1 учасник); двома університетами зі Словаччини (м. Братислава і м. Пряшів — 2 учасники) та Марокко (м. Касабланка — 4 учасники). Активне спілкування колег тривало протягом усіх днів роботи конференції. Останній день був особливо цікавим завдяки тематичній екскурсії до наукового стаціонару Ужгородського національного університету «Скалка», де на учасників чекали чудові краєвиди гір та долини ріки Уж, а також можливість зібрати ентомологічний матеріал.

До порядку денного було включено доповіді, що стосувалися нагальних питань з різних напрямів ентомології та шляхів їх вирішення в найближчому майбутньому. За результатами роботи конференції опубліковано 118 тез доповідей і численні статті у науковому онлайн-журналі «Українська ентомофауністика» та в «Українському ентомологічному журналі».

За участі та з ініціативи УЕТ проведено значну кількість інших регулярних наукових конференцій. Деякі з них є вже традиційними, зокрема «Ужгородські ентомологічні читання» (Закарпатське відділення), регіональні конференції молодих вчених і студентів «Проблеми збереження біорізноманіття Українських Карпат», «Стан і біорізноманіття екосистем Шацького національного природного парку та інших природоохоронних територій», «Львівська ентомологічна школа» (усі — Львівське відділення). У 2016 р. відбулась ювілейна Х Львівська ентомологічна школа «Актуальні проблеми вивчення ентомофауни Придністровського Поділля», яку було проведено на базі Львівського відділення УЕТ 3–5 червня з екскурсією до Національного природного парку «Дністровський каньйон» (Тернопільська область, м. Заліщики — с. Нирків).

Дніпровське відділення також проводить регулярні конференції. Так з 2013 р. на базі Дніпровського національного університету ім. О. Гончара проведено три міжнародні конференції «Zoocenosis. Біорізноманіття та роль тварин в екосистемах» (2013, 2015, 2017). На кафедрі зоології та екології діє постійний семінар «Фауністичні дослідження степової зони України», проводяться інші професійні семінари.

Непересічною подією стали щорічні «Ентомологічні читання пам'яті професора М. П. Дядечка», започатковані Українським ентомологічним товариством з 21.12.2012 р. Ця конференція розширилася, набула популярності і з 20.12.2017 р. стала Всеукраїнською науково-практичною конференцією «Ентомологічні читання пам'яті видатних вчених-ентомологів В. П. Васильєва і М. П. Дядечка» (Інститут захисту рослин НААН, м. Київ).

На базі Харківського національного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди ентомологами започатковано науково-практичну конференцію «Природнична наука й освіта: сучасний стан і перспективи розвитку», присвячену дню народження доктора біологічних наук, професора Олександра Зіновійовича Злотіна. Перша (22–24.09.2017 р.) була проведена з нагоди 80-річчя вченого.

Ентомологи Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва проводять щорічні читання з питань захисту рослин (кафедра зоології та ентомології ім. Б. М. Литвинова) та захисту лісу (кафедра лісівництва ім. Б. Ф. Остапенка).

Члени київського відділення беруть участь в організації щорічної Конференції молодих дослідників-зоологів (м. Київ, Інститут зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України) та проводять наукові та науково-практичні семінари.

Ніжинське відділення бере активну участь в організації щорічної конференції молодих науковців «Сучасні проблеми природничих наук», яка проводиться в Ніжинському державному університеті ім. Миколи Гоголя.

За останні роки Товариство виступило організатором і співорганізатором багатьох наукових і науково-практичних зустрічей на теренах України, серед яких:

— міжнародна науково-практична конференція «Лісівнича освіта і наука: історія, сучасний стан та перспективи розвитку» (м. Харків, ХНАУ, 16–19.10.2013 р.);

— наукова конференція, присвячена 150-річчю від дня народження академіка Г. М. Висоцького, 90-річчю від дня народження професора П. С. Пастернака та 85-річчю від часу заснування Українського науково-дослідного інституту лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г. М. Висоцького «Лісівнича наука в контексті сталого розвитку» (м. Харків, УкрНДЦЛГА, 29–30.09.2015 р.);

— міжнародна науково-практична конференція молодих вчених та студентів «Біологічне різноманіття екосистем і сучасна стратегія захисту рослин» (м. Харків, ХНАУ, 22–23.10.2015 р.);

— міжнародна науково-практична конференція «Карантин та інтегрований захист рослин — перспективи розвитку в XXI столітті» (м. Київ, ІЗР НААН, 19–20.11.2015 р.);

— науково-навчальний семінар для студентів, аспірантів, наукових співробітників, ентомологів-аматорів, фахівців із захисту рослин на тему «Значення систематики для прикладної ентомології» (спеціалісти Інституту захисту рослин НААН, Інституту зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАНУ, факультету захисту рослин НУБіП України на базі Інституту захисту рослин НААН, м. Київ, 19.04.2016 р.);

— міжнародна науково-практична конференція «Ресурсозберігаючі технології та їх правова і економічна оцінка в сільськогосподарському виробництві» (м. Київ, ІЗР НААН, 27.04.2016 р.).

— всеукраїнський науково-практичний семінар «Міждисциплінарні фундаментальні та прикладні дослідження для розвитку біологічного методу захисту рослин в Україні» (м. Київ, ІЗР НААН, 12.05.2017 р.);

— всеукраїнська зоологічна конференція «Фауна України на межі XX–XXI ст. Нові концепції зоологічних досліджень» (м. Харків, ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 12–16.09.2017 р.);

— всеукраїнський науково-практичний семінар «Стан та перспективи розвитку біологічного захисту рослин в Україні та світі», присвячений 120-річчю Національного університету біоресурсів і природокористування (м. Київ, НУБіП, 23.11.2017 р.);

— всеукраїнська науково-практична конференція, присвячена 105-річчю від дня народження видатних вчених-ентомологів академіка НАН України Вадима Петровича Васильєва і професора Миколи Платоновича Дядечка (м. Київ, ІЗР НААН, 4–6.12.2017 р.).

Також УЕТ разом з Інститутом захисту рослин НААН були організаторами науково-практичного семінару із захисту рослин «Стратегія проведення весняно-польових робіт у 2013–2018 рр.» (м. Біла Церква).

З ініціативи та за участю УЕТ проведено міжнародні симпозиуми та конференції за кордоном, зокрема це Генеральна Асамблея ВПРС МОБЗ та Міжнародна науково-практична конференція «Біологічні основи регулювання шкідливих організмів в агроценозах» (Київ–Познань, 2013 р.).

Протягом звітної періоду багато членів УЕТ брали активну участь у зарубіжних наукових конференціях, проводили дослідження та підвищували свою кваліфікацію під час стажувань за міжнародними науковими грантами у Швеції, Іспанії, Канаді, Німеччині, Ізраїлі, США, Чехії, Польщі та багатьох інших країнах.

Міжнародна діяльність УЕТ як організації та окремих її членів сприяє налагодженню зв'язків з установами та спеціалістами інших країн. Так, традиційною є співпраця наукових установ України та Ізраїлю. Важливою віхою цієї взаємодії було проведення 5 вересня минулого року на базі Інституту захисту рослин НААН зустрічі членів Товариства з делегацією Ізраїлю у складі представників Міністерства сільського господарства та інших державних і громадських організацій, у ході якої було підкреслено величезну потребу в подальшому зосередженні сумісних зусиль учених-ентомологів, аграрників і виробників України та інших країн у вирішенні актуального питання захисту рослин. Надзвичайно цікавою була участь УЕТ у міжнародному семінарі за участі 20 країн «Інтегрований захист рослин, стан, перспективи і впровадження», який відбувся в Ізраїлі під егідою ФАО ООН у березні 2015 р.

Наукова та організаційна діяльність членів УЕТ сприяє розробці та впровадженню більш екологічно орієнтованих методів захисту рослин в Україні. За участі членів Товариства такі відомі компанії як «Дюпон», «Сингента», «ФМС», «Укравіта», «Пропекс» провели міжнародні конференції щодо екологічно виваженого захисту рослин. Дослідження за участі членів УЕТ стосовно ефективності діючих речовин засобів захисту рослин сприяли відкриттю компанією «Альфа-Смарт Агро» у жовтні 2016 р. у м. Біла Церква першого в Україні заводу з виробництва засобів захисту рослин.

УЕТ бере активну участь у роботі Громадської ради при Київській державній адміністрації з метою поліпшення охоронної діяльності зелених зон м. Києва і, зокрема, ентомофауни цих територій.

Членами Товариства постійно надаються численні консультації з різних галузей ентомології, визначення комах на запит освітніх, наукових та агропромислових установ. Члени багатьох відділень Товариства читають курси лекцій за спеціальністю «Ентомологія» та керують науковими дослідженнями у провідних вишах України, в межах навчальної практики знайомлять студентів та аспірантів з методиками обліку та визначення комах, проводять збори ентомологічного матеріалу, регулярно організовують просвітницькі виставки колекцій метеликів і жуків, фотовиставки комах, кінолекторії з демонстрацією фільмів про комах. Упродовж звітного періоду члени УЕТ брали участь у проведенні «Днів науки» та «Міжнародного дня рослин», Всеукраїнському фестивалі науки НАН України, виступали з профорієнтаційними лекціями на ярмарках професій, проводили екскурсії, брали участь у роботі Всеукраїнських учнівських олімпіад з біології й екології та Всеукраїнських турнірів юних біологів, роботі Малої Академії Наук, де активно використовували ентомологічні колекції, ентомологічний матеріал і теоретичні матеріали, пов'язані з комахами.

У звітному періоді продовжувався вихід наукових фахових видань під егідою Товариства: «Український ентомологічний журнал», «Вісті Харківського ентомологічного товариства» та онлайн-журналу «Українська ентомофауністика».

«Український ентомологічний журнал» засновано у 2010 р. Українським ентомологічним товариством, Інститутом зоології НАН України та Інститутом захисту рослин НААН України. Головний редактор — доктор біологічних наук, професор О. В. Пучков. Журнал публікує інформаційні та наукові статті українською та іноземними мовами за результатами досліджень у всіх галузях загальної та прикладної ентомології, акарології та арахнології. Тематика журналу охоплює питання морфології, фауністики, систематики і таксономії, екології, практичного значення комах та інших членистоногих. Редакційна колегія складається з провідних фахівців наукових і навчальних закладів України. Рукописи обов'язково проходять процедуру незалежного анонімного рецензування спеціалістами у відповідній галузі (призначеними редакційною колегією) та приймаються до друку за відповідності тематиці журналу. Журнал публікується двічі на рік Радою Українського ентомологічного товариства. На даний момент вже вийшло друком 13 номерів журналу, готується до друку 14-й номер. З кінця 2013 р. журнал включено до переліку наукових фахових видань (наказ МОН від 10.10.2013 р.). З часу проведення останнього з'їзду, вийшло друком 8 випусків (з 6 по 13) та 15 номерів журналу. Це — близько 80 статей, з яких більшість (50) охоплюють різноманітні питання фауни та систематики, 10 — екології, 5 — морфології комах і 3 — проблеми захисту рослин. Понад 10 статей присвячено біографіям та науковим здобуткам відомих вчених-ентомологів ХХ сторіччя.

«Вісті Харківського ентомологічного товариства» (засновники — Харківське ентомологічне товариство і Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва, головний редактор — доктор сільськогосподарських наук, професор В. Л. Мешкова) видаються з 1993 р., і цього року виповнюється 25 років від його першого випуску. Він є фаховим з біологічних і сільськогосподарських наук, має свідоцтво про державну реєстрацію, видане Міністерством юстиції України, та власний веб-сайт. Рукописи обов'язково проходять процедуру незалежного анонімного рецензування та редагування. Тематика журналу охоплює питання фауністики, екології комах, сільськогосподарської, лісової, ветеринарної ентомології та інших її галузей. За звітний період (2013–2017 рр.) видано 9 випусків журналу, в яких надруковано 75 статей 121 автора.

«Українська ентомофауністика» — перший український онлайн-ентомологічний журнал. Головний редактор — доктор біологічних наук, професор, член-кореспондент НАНУ В. О. Корнєєв. У журналі публікуються переважно первинні фауністичні матеріали (еколого-фауністичні огляди ентомофаун різних регіонів, нотатки та короткі повідомлення про нові фауністичні знахідки), каталоги колекційних матеріалів і бібліографічні зведення, історико-біографічні матеріали про українських ентомологів тощо. Журнал пропонує експрес-публікацію — протягом 7–15 днів від моменту прийняття рукопису редакцією. Обсяг рукописів не обмежений, редакція вітає публікації, що містять кольорові світліни об'єктів дослідження у природі та біотопів, у яких вони перебувають, кольорові мапи та схеми. Публікації такого роду є важливими для проведення моніторингу груп комах, де рівень наукової новизни є незначним, але де завжди потрібними є відомості про повторні знахідки видів (наприклад, метелики, окремі групи жуків, водні комахи).

Члени УЕТ входять також до складу редколегій інших українських і закордонних журналів. Академік НАН України, д. б. н., проф. В. Г. Радченко є членом редколегії журналу «Annales de la Société entomologique de France»; академік НААН України, д. б. н., проф. В. П. Федоренко — член редколегії журналів «Archives of Phytopathology and Plant Protection», «Postepy w Ochronie Roslin. — Poznan», «Карантин і захист рослин», «Насінництво», «Український ентомологічний журнал», «Захист і карантин рослин: міжвідомчий тематичний науковий збірник», «Українська ентомофауністика», «Защита и карантин растений», з якого вийшов у знак протесту; чл.-кор. НАН України, д. б. н., проф. А. І. Акімов, чл.-кор. НАН України, д. б. н., проф. В. О. Корнєєв і д. б. н., проф. М. Д. Зерова — журналу «Вісник зоології»; д. с.-г. н., проф. В. Л. Мешкова — фахових журналів «Лісівництво і агролісомеліорація» (заступник головного редактора), Вісник Харківського національного аграрного університету (Серія «Фітопатологія та ентомологія»). Працюють у різних редколегіях д. б. н. Т. Ю. Маркіна, к. б. н. І. П. Леженіна та інші. За активної участі членів УЕТ видається щорічний фаховий збірник праць «Захист і карантин рослин» Інституту захисту рослин НААН та щомісячний, також фаховий часопис «Карантин і захист рослин».

Окрім статей члени Товариства видавали монографічні роботи. У звітному періоді вийшли друком такі публікації:

- «Мошки (Diptera: Simuliidae) мішаних лісів Європи» (Мінськ, 2015) — В. М. Каплич, К. Б. Сухомлин, О. П. Зінченко у співпраці зі симуліїдологами Республіки Білорусь;
- «Шкідники грибів та регуляція їх чисельності» (Одеса, 2015) — С. П. Ужєвська, В. О. Іваниця;
- низка монографій В. Л. Мешкової: «Масові розмноження соснових пильщиків у насадженнях Луганської області» (Мешкова, Коленкіна, 2016), «Стовбурові шкідники незімкнених соснових культур у придонських борах» (Мешкова, Соколова, 2017), «Сосновий підкоровий клоп у насадженнях Новгород-Сіверського Полісся» (Мешкова, Бобров, 2018) та ін.;
- «The Butterflies of Afghanistan» (2018) — В. І. Чиколовець, І. Г. Плещ, О. В. Пак, Ю. С. Скрильник;
- «Ентомологія: підручник» (Київ, 2013) — за редакцією В. П. Федоренка;
- «Бульбочкові довгоносики роду *Sitona* Germ.» (Київ, 2013) — В. П. Федоренко, О. П. Литвин.
- «Стратегія і тактика захисту рослин» (Київ, 2015) — за редакцією В. П. Федоренка;
- «Шкідники конопель посівних» (Київ, 2016) — В. П. Федоренко, В. В. Кабанець, В. М. Кабанець;
- «Catalogue of the Spiders (Arachnida, Aranei) of Left-Bank Ukraine» (Москва, 2013, 2017) — Н. Ю. Полчанінова, О. В. Прокопенко;
- «European Red List of Bees» (Бельгія, 2016) — за співавторства В. Г. Радченка. Варто наголосити, що ця робота має 14 цитувань в таких провідних журналах як «Nature» і «Science»;
- «Моли-Плютеллиды (Lepidoptera, Plutellidae)» (Фауна України, т. 15., вип. 7, Київ, 2013) — З. С. Гершензон, В. А. Кожевнікова;
- «Хальциди-Ториміди триба Ториміні (Chalcidoidea, Torymidae, Toryminae, Torymini)» (Фауна України, т. 11, вип. 8, Київ, 2016) — М. Д. Зерова, Л. Я. Серьогіна;
- «Иксодовые клещи городских ландшафтов г. Киева» (Київ, 2016) — І. А. Акімов, І. В. Небогаткін;
- «Моли-Фитофаги: Аргирестииды и Ипономеутиды (Lepidoptera, Argyresthiidae, Yponomeutidae) фауны Восточной Европы» (Київ, 2016) — З. С. Гершензон, В. А. Кожевнікова;
- «Муравьи (Hymenoptera, Formicidae) Украины» (Київ, 2016) — О. Г. Радченко;
- «Мониторинг муравьев Формика. Информационно-методическое пособие» (Москва, 2013) — за співавторства О. Г. Радченка;

— «Обзор видов рода *Nikanoria* (Hymenoptera, Eurytomidae) мировой фауны» (Київ, 2013) — М. Д. Зерова;
— «Теленомины Палеарктики (Hymenoptera, Scelionidae). Подсемейство Telenominae» (Київ, 2014) — С. В. Кононова;
— «Личинки жуков-скакунов подтрибы *Cicindelina* (Coleoptera, Cicindelidae) Палеарктики (морфология, таксономия, таблица для определения видов)» (Київ, 2013) — О. В. Пучков;
— «Жуки-жужелицы (Coleoptera, Carabidae) трансформированных ценозов Украины» (Ніжин, 2018) — О. В. Пучков;
— «Revision of the Genus *Physiphora* Fallén 1810 (Diptera: Ulidiidae: Ulidiinae)» (Zootaxa Monograph, 2017) — О. П. Каменева, В. О. Корнеев;
— до монографії «Manual of Afrotropical Diptera», що виходить у серпні 2018 р. у Південній Африці, В. О. Корнеев зі співавторами підготували три розділи;
— «The Noctuid Moths of Kyrgyzstan» (Москва, 2018) — за участі І. Г. Плюща, З. Ф. Ключко, О. Ю. Матова, О. М. Полтавського.

Крім того, матеріали ентомологічних досліджень членів відділення увійшли до розділу «Тваринний світ» колективної монографії «Природа Західного Полісся, прилеглої до Хотиславського кар'єру в Білорусі» (Луцьк, 2014) та фотоальбому «Шацький національний природний парк» (Луцьк, 2013), «Шацьке Поозер'я, Т. 8. Тваринний світ» (2016).

Значним досягненням членів Товариства є запуск пілотного проекту національної мережі інформації з біорізноманіття «UkrBIN» (<http://ukrbin.com>). На сьогодні збереження біорізноманіття є одним із найважливіших викликів для світової спільноти та потребує конкретних дій від кожного з нас. Проте для того, щоб ці дії були успішними, вони мають опиратися на перевірені дані щодо минулого, теперішнього та майбутнього станів біорізноманіття. «UkrBIN» — це пілотний проект для України, який надає оперативну інформацію щодо стану біорізноманіття, і його важливість для майбутнього нашої країни складно переоцінити. Окрім того, дані, зібрані у рамках проекту «UkrBIN», входять до складу найбільших міжнародних реєстрів даних з біорізноманіття «Catalogue of Life» та «Глобальної інформаційної установи з біорізноманіття» (GBIF). Будь-який внесок у «UkrBIN» одночасно збільшує наше розуміння розподілу, багатства й унікальності всього живого на Земній кулі. Обсяги унікальних даних з біорізноманіття, які вже внесено до «UkrBIN», вражають. Лише у травні 2018 р. учасники повідомили про понад 16,5 тисяч спостережень комах в Україні!

Ще одним цікавим і важливим проектом є інтернет-ресурс Центр даних «Біорізноманіття України» (<http://dc.smmh.org>), розроблений за участю членів Львівського відділення УЕТ. Метою цього ресурсу передбачено ведення моніторингу біорізноманіття в межах України або її окремого регіону. Ресурс постійно поновлюється науковими даними і містить перелік видів фауни і флори України з їхніми характеристиками та фото (близько 7 тис. видів), інформацію щодо їхнього природоохоронного статусу, а також перелік об'єктів природно-заповідного фонду України.

У звітному періоді відбувалися підтримка й оновлення офіційного сайту УЕТ (<https://sites.google.com/site/entomologicnetovaristvo>). Куратором сайту є 2-й віце-президент УЕТ, чл.-кор. НАНУ, д. б. н., проф. В. О. Корнеев. Офіційний сайт відкрито також у Харківському ентомологічному товаристві.

Члени Товариства проводять численні поїздки Україною та зарубіжжям, вивчаючи ентомофауну цих регіонів. Окремими членами УЕТ проведено експедиційні виїзди до Грузії, Румунії, ПАР, Таджикистану, Перу, Фіджі, Індії, Китаю та численні виїзди у межах України. Також відбувався обмін науковим матеріалом з ентомологами інших країн, зокрема Франції, Словаччини, Німеччини та іншими.

На превеликий жаль, за ці 5 років Товариство попрощалося з видатними ентомологами, почесними членами нашого Товариства: більше немає з нами Віри Олексіївни Мамонтової, Світлани Василівни Кононової, Зої Федорівни Ключко, почесного Голови Харківського ентомологічного товариства Олександра Зіновійовича Злотіна, Всеволода Денисовича Севастьянова, Ігоря Володимировича Мальцева, Юрія Гавриловича Красиловця, Олександра Степановича Тертишного, Галини Іванівни Наглової, Олександра Федоровича Бартенева, Олександра Олександровича Прокопенка, Юрія Валентиновича Белоусова. Вічна їм пам'ять!

Та ми сповнені оптимізму і чекаємо нових творчих звершень, тому що в ентомологічну науку йде амбітна, розумна, талановита, патріотична молодь.

Наступного року виповнюється 70 років нашому Товариству, і якщо для людини це поважний вік, то для УЕТ це — лише початок далекого та цікавого шляху.

Українське ентомологічне товариство